

NEMZETKÖZI KÖZBESZERZÉSI FÜZETEK / 01.

A belső piacot torzító külföldi támogatásokról szóló rendelet

A BELSŐ PIACOT TORZÍTÓ KÜLFÖLDI TÁMOGATÁSOKRÓL SZÓLÓ 2022. DECEMBER 14-I (EU) 2022/2560 EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI RENDELET

A közelmúltban számos olyan szektorális jogszabályt fogadott el az Európai Unió, melyek közbeszerzési szempontból is relevánsak. Figyelemmel arra, hogy a visszajelzések szerint ezek egy részét a jogalkalmazók csak korlátozottan ismerik, a Közbeszerzési Hatóság rövid ismertető füzeteket készít és tesz közzé annak érdekében, hogy az érintettek számára megkönnyítse a folyamatosan bővülő joganyagban való tájékozódást. E tematikus füzetben a belső piacot torzító külföldi támogatásokról szóló 2022. december

14-i (EU) 2022/2560 európai parlamenti és tanácsi rendelettel (a továbbiakban: FSR rendelet) kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat foglaljuk össze, melyet az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2022. december 23. napján hirdettek ki.¹ A rendelet 2023. január 12-én lépett hatályba, és 2023. július 12-től alkalmazandó, míg a jelentős összefonódásokra és közbeszerzési eljárásokra vonatkozó értesítési kötelezettség 2023. október 12-én lépett érvénybe.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj/eng>

1. AZ FSR RENDELET MEGALKOTÁSÁNAK HÁTTERE

Az Európai Unió alapvetően tiltja azokat az állami támogatásokat, melyek indokolatlanul torzítják a versenyt a belső piacon, ezért komplex rendszert hozott létre és működtet azok ellenőrzésére. Az Európai Unión kívüli országok ugyanakkor nem alkalmaznak az uniós szabályokhoz hasonlóan szigorú szabályrendszert az állami támogatásokra.

A harmadik országok által nyújtott támogatások a belső piacon is hatást gyakorolnak, így a közbeszerzési eljárásokban előnyt jelenthetnek vagy vállalkozások

felvásárlását könnyíthetik meg, akár kritikus infrastruktúrákat kezelő vagy stratégiai jelentőségű ágazatokban is. A meglévő uniós eszköztárat ezért ki kellett egészíteni egy olyan új elemmel, amely az egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében² hatékonyan kezeli a belső piacon a külföldi támogatások által okozott torzulásokat.

² FSR rendelet (6) preambulumbekzdése

2. A KÜLFÖLDI TÁMOGATÁS FOGALMA AZ FSR RENDELETBEN

A **külföldi támogatás** olyan pénzügyi hozzájárulás, amelyet egy nem uniós ország közvetlenül vagy közvetve nyújt egy vagy több vállalatnak vagy ágazatnak, előnyt biztosítva ezáltal az érintett gazdasági szereplőknek az EU egységes piacán.

Az FSR rendelet értelmében többek között az alábbiak minősülnek **pénzügyi hozzájárulásnak**:³

- pénzeszközök vagy források átadása, fiskális ösztönzők és adósságrendezés;
- áruk vagy szolgáltatások nyújtása, illetve beszerzése.
- egyébként esedékes bevételek elengedése, például adómentességek;

Az ilyen pénzügyi hozzájárulás **abban az esetben tekintendő külföldinek**, amikor az egy nem uniós ország központi kormányzatától, bármely egyéb szintű hatóságától, illetve bármely olyan közjogi vagy magán-szervezetétől származik, amelynek tevékenysége a nem uniós országnak tulajdonítható.

A külföldi támogatások **akkor torzítják a belső piacot, ha** javíthatják egy adott vállalkozás versenyhelyzetét és hátrányosan befolyásolják a versenyt a belső piacon; ennek megállapítására alkalmazhatók például az alábbi mutatók:

- a külföldi támogatás összege és jellege;
- a támogatás célja és feltételei;
- az érintett vállalat helyzete, azon belül a vállalat mérete, valamint gazdasági aktivitásának szintje és fejlődése, továbbá az érintett piacok vagy ágazatok helyzete,
- *valószínűleg* nem torzítják a belső piacot, amennyiben a valamely vállalatnak juttatott támogatás három egymást követő évre vetített teljes összege nem haladja meg a 4 millió EUR-t.

A külföldi támogatások **nem torzítják a belső piacot, amennyiben:**

- a valamely vállalatnak juttatott támogatás három egymást követő évre vetített teljes összege nem haladja meg a csekély összegű állami támogatás küszöbértékét (200 000 EUR),
- a támogatás célja természeti csapások vagy más rendkívüli események által okozott károk helyreállítása.

³ <https://eur-lex.europa.eu/HU/legal-content/summary/foreign-subsidies-regulation.html?fromSummary=08>

A külföldi támogatások **igen nagy valószínűséggel torzítják a belső piacot, amennyiben:**

- kedvezményezettjük egy nehéz helyzetben lévő vállalat, amely nem rendelkezik szerkezetátalakítási tervvel,
- tartozásokra vagy kötelezettségekre vonatkozó korlátlan garancia formáját öltik,
- olyan exportfinanszírozást nyújtanak, amely nem áll összhangban a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet szabályaival,
- közvetlenül elősegítenek egy összefonódást (vagyis fúziót vagy felvásárlást),
- lehetővé teszik egy vállalat számára, hogy indokolatlanul kedvező ajánlatot nyújtson be.

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/HU/legal-content/summary/foreign-subsidies-regulation.html?fromSummary=08>

3. PÉLDÁK A TORZÍTÓ HATÁSÚ KÜLFÖLDI TÁMOGATÁSOKRA⁴

3.1. Egy vállalat uniós céget szeretne felvásárolni. A felvásárlást támogatja egy nem uniós ország kormánya: vissza nem térítendő közvetlen támogatást nyújt a külföldi vállalatnak, és kedvezményes állami garanciát vállal annak felvett kölcsöneiért. E támogatások folytán a felvásárló vállalkozás könnyebben tudja finanszírozni az ügyletet, mint a felvásárlás iránt szintén érdeklődő potenciális versenytársai, és így kedvezőbb ajánlatot tud tenni az uniós cégre.

3.2. Egy vállalkozás ajánlatot kíván benyújtani egy EU-tagállam ajánlatkérő szerve által szervezett közbeszerzési eljáráson, amelynek célja egy nagyobb projekt megvalósítása. A vállalkozás közvetlen támogatást kap egy nem uniós ország kormányától, ennek

folytán olcsóbb árajánlatot tud tenni, mint amilyenre a támogatás nélkül képes lett volna, miközben versenytársai támogatás hiányában nem képesek hasonlóan alacsony árat kínálni.

3.3. Egy EU-n kívüli vállalat uniós leányvállalata az anyavállalat (nem uniós) országában olcsó, államilag támogatott finanszírozáshoz fér hozzá, például korlátlan állami garanciát tud igénybe venni, vagy lehetősége van vissza nem térítendő közvetlen támogatást igényelni. Az olcsó finanszírozás lehetővé teszi az uniós leányvállalatnak, hogy gyárakat létesítsen az EU-ban, és kiszorítsa azokat a versenytársakat, amelyek nem részesülnek támogatásban.

⁴ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-industrial-strategy/foreign-subsidies-regulation_hu#mi-sz%C3%A1m%C3%ADt-k%C3%BCf%C3%B6ldi-t%C3%A1mogat%C3%A1sok

4. AZ FSR RENDELET KÖZBESZERZÉSI VONATKOZÁSAI

Az FSR rendelet **három eszközt vezet be a külföldi támogatások ellenőrzésére**: az Európai Bizottság által hivatalból indítható eljárást a gazdaság bármely területén, valamint bejelentés alapján a közbeszerzések és az összefonódások területén induló eljárásokat. **A vizsgálat lefolytatása és a jogkövetkezmények alkalmazása az Európai Bizottság kizárólagos hatáskörébe tartozik.**

A Bizottság eljárásának részletes szabályait, így a bejelentések és nyilatkozatok, illetve észrevételek benyújtásának, a Bizottság meghallgatásának, az iratbetekintésnek részleteit, a kapcsolódó határidőket

a **Bizottság végrehajtási rendelete** tartalmazza, mely 2023. július 12-én került közzétételre az Európai Unió Hivatalos Lapjában⁵ (a továbbiakban: Végrehajtási rendelet).

Az FSR rendelet alapján a Bizottság eljárása lefolytatható **hivatalból** vagy **bejelentés alapján**. A rendelet a közbeszerzési eljárások folyamatában a támogatások vizsgálatára külön eljárásrendet vezet be. Az FSR rendelet 4. fejezete tartalmazza a közbeszerzési eljárásokra vonatkozó, bejelentésen alapuló vizsgálat szabályait.

KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁS TORZULÁSÁT OKOZÓ VAGY ENNEK KOCKÁZATÁVAL JÁRÓ KÜLFÖLDI TÁMOGATÁS

A 27. cikk rögzíti, hogy a **közbeszerzési eljárás torzulását okozó vagy ennek kockázatával járó külföldi támogatás** alatt olyan külföldi támogatást kell érteni, amely lehetővé teszi egy gazdasági szereplő számára, hogy az érintett építési beruházás, árubeszerzés vagy szolgáltatás tekintetében indokolatlanul előnyös ajánlatot nyújtson be. Azt, hogy a támogatás megvalósít-e torzulást, az **adott közbeszerzési eljárásra korlátozva** kell vizsgálni, és az értékelés során csak **a bejelentést megelőző három évben** nyújtott külföldi támogatásokat kell figyelembe venni.

Az FSR rendelet 28. cikke **bejelentési határértékeket** is rögzít: eszerint akkor tekintendő úgy, hogy egy közbeszerzési eljárásban bejelentési kötelezettség alá tartozó külföldi pénzügyi hozzájárulás jelenik meg, ha

a) az adott közbeszerzési szerződésnek vagy keretmegállapodásnak – a közbeszerzési irányelvekkel összhangban számított –, illetve a dinamikus beszerzési rendszer egy konkrét közbeszerzésének a hía nélküli tervezett **értéke eléri a 250 millió EUR-t;**

és

b) a gazdasági szereplő – beleértve az üzleti autonómia nélküli leányvállalatait és a holdingtársaságait, továbbá adott esetben a közbeszerzési eljárás ugyanazon ajánlatában részt vevő fő alvállalkozóit és beszállítóit – a bejelentést, illetve adott esetben az aktualizált bejelentést megelőző három évben **harmadik országonként összesen legalább 4 millió EUR** teljes pénzügyi hozzájárulásban részesült.

⁵A BIZOTTSÁG (EU) 2023/1441 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE (2023. július 10.) a Bizottság által a belső piacot torzító külföldi támogatásokról szóló (EU) 2022/2560 európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján folytatott eljárásokra vonatkozó részletes szabályokról, https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1441/oj/eng

KÖTELEZETTSÉGEK

Az FSR rendelet az ajánlatkérőkre és a gazdasági szereplőkre is ró bizonyos kötelezettségeket a közbeszerzési eljárásokat torzító tiltott külföldi támogatások megakadályozása érdekében, melyek közvetlenül

Feltüntetés

Az **ajánlatkérőknek** az olyan közbeszerzési, koncessziós beszerzési és védelmi beszerzési eljárásban, amelynek becsült értéke eléri a 250 millió eurót, **az eljárást meg indító felhívásban**, valamint hirdet-

Bejelentés

A **gazdasági szereplőt** a fenti értéket elérő értékű közbeszerzési eljárásban **bejelentési kötelezettség terheli**, ha – üzleti autonómia nélküli leányvállalataival, holdingtársaságaival, fő alvállalkozóival és fő beszállítóival együtt – a bejelentést megelőző három évben harmadik országonként összesen legalább 4 millió euró teljes pénzügyi hozzájárulásban részesült. Ebben az esetben az ajánlatkérő felé be kell jelenteni

Nyilatkozattétel

Amennyiben nem áll fenn bejelentési kötelezettség alá tartozó pénzügyi hozzájárulás, akkor a gazdasági szereplőnek **egy nyilatkozatban fel kell sorolnia** az összes kapott külföldi pénzügyi hozzájárulást, és meg kell erősítenie, hogy e pénzügyi hozzájárulások nem tartoznak bejelentési kötelezettség alá.

Hiányzó bejelentés vagy nyilatkozat esetén annak pótlására 10 munkanapos határidővel kell felhívni az érintett ajánlattevőt, amelynek elmaradása az ajánlat érvénytelenségét okozza. Az ajánlatkérőnek az érvénytelenné nyilvánításról az Európai Bizottságot tájékoztatnia kell.

a rendelet alapján alkalmazandóak. Ugyanakkor ezek teljesítésének megkönnyítése érdekében **a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény 80/B. §-a** is tartalmazza az alapvető kötelezettségeket.

mény nélküli tárgyalásos eljárás esetén **a közbeszerzési dokumentumokban fel kell tüntetnie** az FSR rendelet 29. cikk (1) bekezdése szerinti bejelentési vagy nyilatkozattételi kötelezettséget.

a bejelentési kötelezettség által érintett összes külföldi pénzügyi hozzájárulást. A Bizottságnak arra is van lehetősége, hogy az irányelvek hatálya alá tartozó bármely eljárásban bejelentést kérjen a gazdasági szereplők által kapott külföldi pénzügyi hozzájárulásokról akkor is, ha az FSR rendeletben rögzített bejelentési határértékek nem teljesülnek.

A beérkezett bejelentést és nyilatkozatot az ajánlatkérő az Európai Bizottság részére továbbítja.

A benyújtandó dokumentumok továbbításának és aláírásának módjáról a Bizottság Közleményt⁶ adott ki, mely alapján főszabály szerint azokat elektronikus úton, az EU Send Weben a Bizottság dokumentumok biztonságos továbbítására szolgáló, online információcsere-platformján keresztül kell továbbítani. A Végrehajtási rendeletnek megfelelő kapcsolódó formanyomtatványok elérhetők a Bizottság hivatalos weboldalán.⁷

⁶ Bizottság C(2023)4749 sz. közleménye, 2023. július 12., letölthető itt: https://competition-policy.ec.europa.eu/foreign-subsidies-regulation/practical-information_en

⁷ https://competition-policy.ec.europa.eu/foreign-subsidies-regulation/practical-information_en#ref-5-format-of-notifications-and-templates

Vizsgálat

A Bizottság a bejelentést **megvizsgálja**, és amennyiben azt hiányosnak találja, 10 munkanapos határidővel felkéri az érintett gazdasági szereplőt annak **kiegészítésére**. Ha a bejelentés továbbra is hiányos marad, az **ajánlat érvénytelenítéséről határozatot** fogad el, amely esetben az ajánlatkérőnek is érvénytelenné kell nyilvánítania az ajánlatot.

Amennyiben a gazdasági szereplő nem tesz bejelentést, csak nyilatkozatot, de az **ajánlatkérő** szerint fennáll a külföldi támogatás gyanúja, a **gyanút be kell jelentenie a Bizottságnak**.

A Bizottság a bejelentés alapján **megindítja a vizsgálatot**. A bejelentés kézhezvételétől 20 munkanapon belül előzetes felülvizsgálatot végez, amelynek

Határozat

Ha a Bizottság megállapítja a belső piacot torzító külföldi támogatás fennállását, és az érintett vállalkozás a torzulások orvoslására alkalmas kötelezettségvállalást ajánl fel, a Bizottság a **kötelezettségvállalásról szóló határozatot** hoz.

Amennyiben nem kerül sor kötelezettségvállalás felajánlására, a Bizottság határozatában **megtiltja a szerződés adott gazdasági szereplőnek történő odaítélését, és az ajánlatkérőnek érvénytelenné kell nyilvánítania az ajánlatot**.

időtartama 10 munkanappal meghosszabbítható. Amennyiben a Bizottság az előzetes felülvizsgálat alapján elegendő bizonyítékkal rendelkezik arról, hogy egy vállalkozás olyan külföldi támogatásban részesült, amely torzítja a belső piacot, **részletes vizsgálat megindításáról** szóló határozatot fogad el.

A Bizottság az előzetes és a részletes vizsgálat során is jogosult a vizsgálat alatt álló vállalkozástól vagy más vállalkozástól **információkat kérni, és helyszíni szemlét** is végezhet. A részletes vizsgálatot lezáró határozatot a Bizottság a hiánytalan bejelentést követő 110 napon belül hozza meg (többszakaszos eljárásokban eltérő határidők érvényesülnek).

Mivel a Bizottság vizsgálata alatt a közbeszerzési eljárás folytatódhat, **az ajánlatkérő nem hozhatja meg az eljárást lezáró döntést az előzetes felülvizsgálat, illetve a részletes felülvizsgálat ideje alatt**, ha az az értékelési szempontok szerint legkedvezőbb ajánlatot benyújtó ajánlattevőt érinti.

5. ÉRTELMEZÉSI PROBLÉMÁK

A jogalkalmazók támogatása céljából az Európai Bizottság összeállította a válaszokat az FSR rendelettel kapcsolatos leggyakoribb eljárási, végrehajtási és gyakorlati kérdésekre.

A segédlet többek között tisztázza a rendelet hatályát, egyes fogalmakat, köztük kifejezetten a közbeszerzési eljárás torzulását okozó vagy ennek kockázatával járó külföldi támogatás fogalmát is, segítséget ad a harmadik ország kitétel értelmezéséhez és a

nemzetközi szervezetek, például a Világbank által nyújtott pénzügyi támogatások megítéléséhez, továbbá a bejelentés benyújtásával kapcsolatos gyakorlati részletekkel kapcsolatban is tájékozódhatnak a jogalkalmazók.

Az Európai Bizottság által összegyűjtött, angol nyelvű gyakori kérdések és válaszok a Bizottság hivatalos oldalán érhetőek el.⁸

⁸ https://competition-policy.ec.europa.eu/foreign-subsidies-regulation/questions-and-answers_en#procedural-and-jurisdictional-issues

IMPRESSZUM

Közbeszerzési Hatóság

1026 Budapest, Riadó u. 5.; Pf. 166.; kapcsolat@kt.hu; 06-1-882-8500

Felelős kiadó:

Dr. Kovács László PhD elnök

Felelős szerkesztő:

Dr. Havas-Kovács Gabriella főosztályvezető, Fenntarthatóság
és Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya

A kiadvány grafikai megvalósításáért felelős:

Classmate Studio Kft.

A kézirat lezárva: 2025. július 30.

KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG

30